

بیلان آزادی رسانه‌ها در جهان ۲۰۱۳

18- دسامبر 2013

در سال میلادی ۲۰۱۳، در جهان ۷۱ روزنامه‌نگار به هنگام انجام وظیفه خود جان باخته‌اند. مناطقی که در آن‌ها بیشترین کشته‌های ثبت شده‌اند به ترتیب آسیا (۲۴تن)، خاورمیانه و افریقای شمالی (۲۳ تن) است.

۷۱ روزنامه‌نگار در سال ۲۰۱۳ کشته شده‌اند

روزنامه‌نگار : کشته شده : ۷۱ (۲۰٪-)

بازداشت و زندانی شده : ۸۲۶ (۶٪-)

مورد تعرض و تهدید قرار گرفته : ۲۱۶۰ (۹٪+)

ربوده شده : ۸۷ (۱۲۹٪)

مجبور به ترک کشور شده : ۷۷ (۸٪+)

همکار رسانه کشته شده : ۶

شهروند خبرنگار- وبنگار کشته شده : ۳۹ (۱۷٪-)

وبنگار و شهروند وبنگار بازداشت شده : ۱۲۷ (۱۲٪-)

روزنامه نگاران کشته شده: ۲۷٪ در مناطق جنگی کشته شده‌اند، ۸٪ روزنامه‌نگار مستقل بوده‌اند، ۴٪ زن بوده‌اند، ۳۷٪ روزنامه‌نگار مطبوعات، ۳۰٪ خبرنگار رادیو و ۳۰٪ تلویزیون و ۳٪ همکار رسانه‌های اینترنتی بوده‌اند.

در سال میلادی ۲۰۱۳، در جهان ۷۱ روزنامه‌نگار به هنگام انجام وظیفه خود جان باخته‌اند. مناطقی که در آن‌ها بیشترین کشته‌های ثبت شده‌اند به ترتیب آسیا (۲۴تن)، خاورمیانه و افریقای شمالی (۲۳ تن) است. کشته شدن روزنامه‌نگاران در افریقای سیاه، با ده کشته نسبت به ۲۱ روزنامه‌نگار کشته شده در سال ۲۰۱۲، کاهش چشمگیر داشته است. این کاهش به دلیل کمتر کشته شدن روزنامه‌نگاران (۷ تن) در سومالی است، سال گذشته در این کشور ۱۸ روزنامه‌نگار کشته شده بودند. در قاره آمریکا شاهد کاهش نامحسوس هستیم، تعداد روزنامه‌نگاران کشته شده به هنگام انجام وظیفه خود، از ۱۵تن در سال ۲۰۱۲ به ۱۲ نفر در سال ۲۰۱۳ رسیده است. سوریه، سومالی و پاکستان در میان پنج کشور پر مرگ برای روزنامه‌نگاران شانه به شانه‌ی هم ایستاده‌اند. دو کشور هند و فیلیپین فهرست پنج کشور قتل‌گاه روزنامه‌نگاران را تکمیل می‌کند. کشورهای برزیل و مکزیک می‌توانند به عنوان اعضای علی‌البدل این گروه به شمار روند. با آنکه در برزیل تعداد کشته شدگان به همان میزان سال، پیش ۵ تن است. در مکزیک ۲ روزنامه‌نگار به قتل رسیده‌اند، اما سه تن دیگر ناپدید شده‌اند. از یک سال پیش با به قدرت رسیدن حزب انقلابی قانون اساسی، فشار مراکز قدرت بر رسانه‌ها افزایش و پدیده خود سانسوری بیشتر شده است، متأسفانه علت کمتر شدن قتل‌ها در این کشور نیز همین است.

اکثریت کشته شدگان در سال ۲۰۱۳ روزنامه‌نگاران مطبوعات بوده‌اند

کمتر از یک سوم از کشته شدگان در مناطق جنگی جان باخته‌اند. از این میان می‌توان به روزنامه‌نگاران سوری و داغستانی (منطقه داغستان - روسیه) اشاره کرد. دیگر کشته شدگان به با هنگام اطلاع رسانی از عملیات انتحاری (در ایالت چیتیسگر در هند، بلوچستان در پاکستان)، باندهای حنیایات سازمان یافته و یا شبه نظامیان اسلام‌گرا به قتل رسیده‌اند.

کریستف دو لوار دبیر اول سازمان گزارش‌گران بدون مرز در این باره اعلام کرد: «کاهش نسبی تعداد روزنامه نگاران کشته شده در سال ۲۰۱۳، متأسفانه نشانگر بهبود آزادی اطلاع‌رسانی نیست. این کاهش با صعود نجومی تعداد روزنامه‌نگاران ربوده شده و افزایش تهدید و تعرض به روزنامه‌نگاران جایگزین شده است.»

« در آستانه هفتمین سالگرد تصویب قطعنامه ۱۷۳۸ شورای امنیت سازمان ملل و درحالی که قوانین بین‌المللی تازه‌ای به موازین موجود حفاظت از روزنامه نگاران اضافه شده است، مبارزه علیه مصونیت از مجازات باید به اولویت جامعه جهانی بدل شود.»

تعداد روزنامه‌نگاران کشته شده به هنگام انجام وظیفه اطلاع رسانی در سال ۲۰۱۳ نسبت به سال گذشته ۲۰٪ کاهش داشته است. سال ۲۰۱۲ با ۸۸ کشته و افزایش ۳۳ درصدی کشتگان، سالی مرگبار بود. یادآور می‌شویم که ۶۷ تن در سال ۲۰۱۱، ۵۸ تن در سال ۲۰۱۰، ۷۵ تن در سال ۲۰۰۹ و ۶۰ نفر در سال ۲۰۰۸، کشته شده بودند. افزایش مشهود تهدید و تعرض علیه روزنامه‌نگاران از سوی گروه‌های غیر حکومتی و یا قوای انتظامی، کاهش کشته شدگان در سال ۲۰۱۳ را نامشهود کرده است. در سال ۲۰۱۳ روزنامه‌نگاران به شکل نظام‌مند از سوی نیروهای انتظامی در ترکیه به هنگام اعتراضات میدان تقسیم، مورد حمله قرار گرفتند، این امر با کمی تعدیل در روزهای آخر سال در اوکراین تکرار شد. «بهار برزیل» همراه با ۱۰۰ مورد خشونت علیه روزنامه‌نگاران همراه شد که بیشترین موارد از سوی پلیس نظامی ضد شورش انجام گرفت. در کلمبیا و مکزیک نیز امواج

اعتراضی با فضای سرکوبی مشابه روبرو شدند. فعالان رسانه‌ای در خط نخست تکان‌های سیاسی و یا جنگ میان مذاهب بودند که ناامنی آفرینند و مصر و لیبی و عراق را لرزاندند.

یکی از شاخص‌های سال ۲۰۱۳، افزایش تعداد روزنامه‌نگاران ربوده شده است. (۷۸ مورد نسبت به ۳۸ مورد در ۲۰۱۲). اکثریت این موارد در خاورمیانه و افریقای شمالی (۷۱ مورد) روی داده‌اند و سپس در افریقای سیاه (۱۱ مورد) امسال تنها ۴۹ روزنامه‌نگار در سوریه و ۱۴ تن دیگر در لیبی ربوده شدند. در سوریه در سال ۲۰۱۳ روزنامه‌نگار ربایی هم شتاب و هم شکلی نظام‌مند یافته است. روزنامه‌نگاران خارجی از سوی رژیم و گروه‌های اسلام‌گرا همچون «حکومت اسلامی عراق و شام» و جبهه النصره هدف قرار می‌گیرند، با این وجود همکاران سوری آن‌ها بیشتر در معرض خطر قرار دارند. دست کم ۱۸ گزارش‌گر رسانه‌های خارجی و ۲۲ فعال رسانه‌ای سوری ناپدید شده و یا به گروگان گرفته شده‌اند.

خشونت و عدم امنیت، همچنان عامل اصلی تبعید تعداد بیشتر از روزنامه‌نگاران است. در سال ۲۰۱۳ خشونت و جنگ در سوریه بانی دست کم خروج ۳۱ روزنامه‌نگار از این کشور شده است. بسیاری از آن‌ها بدون داشتن هیچ پشتوانه مالی هم‌اکنون در ترکیه، مصر، اردن، و لیبی بسر می‌برند. این روزنامه‌نگاران تبعیدی در مصر متهم به هواداری از اخوان المسلمین می‌شوند و یا قربانی برخوردهای نژادپرستانه، از سوی مأموران امنیتی اردنی بازجویی می‌شوند، و یا هواداران اسد در لبنان آن‌ها را تهدید می‌کنند. در ایران با وجود انتخاب کاندیدای میانه رو حسن روحانی در خرداد ماه امسال و با وجود با وعده‌های گشایش سیاسی، اما دست‌کم ۱۲ فعال رسانه‌ای برای حفظ امنیت خود از سرکوب رژیم تهران مجبور به ترک کشور شده‌اند. خونریزی روزنامه‌نگاران در سومالی ادامه دارد، اکثریت آن‌ها با وجود قربانی احساسات قومپرستانه شدن در کنیا، اما ناگزیر به این کشور می‌گریزند.

دست‌کم ۱۷۸ روزنامه‌نگار تا امروز در زندان بسر می‌برند. چین، اریتره، ترکیه، ایران و سوریه به مانند سال پیش ۵ زندان بزرگ جهان برای روزنامه‌نگاران هستند.

اگر در چین، اریتره و ایران، تعداد روزنامه‌نگاران زندانی ثابت مانده است در سوریه و ترکیه کاهش یافته است.

خشونت همه جانبه علیه فعالان اطلاع رسانی

افزون بر ۷۱ روزنامه‌نگار کشته شده، شلاق مرگ بر ۳۹ شهروند خبرنگاران و وب‌نگار نیز فرود آمده است. (۴۷ نفر در سال ۲۰۱۲) از این میان سوریه باز در صدر جدول قرار دارد، که زنان و یا مردان شهروند خبرنگار با عکس و فیلم و نوشته کار سنگین اطلاع رسانی را بر عهده گرفته‌اند.

کریستف دو لوار دبیر اول سازمان گزارش‌گران بدون مرز در سخنرانی خود در برابر جلسه ویژه شورای امنیت سازمان ملل تحت نام «از روزنامه‌نگاران حفاظت کنیم» در تاریخ ۱۳ دسامبر ۲۰۱۳ با تأکید بر تشدید مبارزه با مصونیت از مجازات، خواهان، بسط موازین پیش‌بینی شده در قطعنامه ۱۷۳۸ شورای امنیت به همی «فعالان عرصه اطلاع رسانی» شد. دبیر اول سازمان گزارش‌گران بدون مرز، خواهان افزودن تبصره‌ای به ماده ۱۸ اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی در تعریف جنایات جنگی شد، «حمله عامدانه علیه روزنامه‌نگاران» نیز باید بعنوان جنایات جنگی محسوب شود. وی همچنین خواهان تشکیل کارگروهی از متخصصان مستقل یا کارگروهی تحت هدایت دبیر اول سازمان ملل متحد شد. و وظیفه این کارگروه را «ملزم ساختن دولت‌ها به انجام تعهدهای خود برای تحقیق و بررسی و اقدام قضایی بی‌طرفانه و مؤثر در رابطه با خشونت علیه روزنامه‌نگاران» تعریف کرد. دبیر اول سازمان همچنین اعلام کرد که گزارش‌گران بدون مرز از دولت‌های عضو سازمان ملل متحد می‌خواهد روند حمایت و انتقال فعالان رسانه‌ای و مدافعان حقوق بشر تهدید شده در کشور خود را تسهیل کنند، این امر مستلزم راهیافتی برای هشدار مشخص در این باره است.

پنج کشور مرگبار برای روزنامه‌نگاران

سوریه قبرستان فعالان اطلاع رسانی با دست کم ۱۰ روزنامه‌نگار و ۳۵ شهروند خبرنگار کشته شده. در سوریه بارش سهمگین سرکوب خونین رژیم بشار اسد بر سر مردم ملکی و فعالان اطلاع رسانی ادامه دارد. قربانیان بیش از پیش هدف حمله‌های جهادست‌های القاعده، قرار می‌گیرند که نامدارا با رسانه‌های، هر فعال رسانه‌ای را جاسوس و یا کافر اعلام می‌کنند. سال ۲۰۱۳ در مناطق «آزاد شده» نیز جنایت علیه روزنامه‌نگاران با ترور روزنامه‌نگار سوری محمد سعید و اعدام روزنامه‌نگار عراقی یاسر فیصل‌الجمیلی، به ثبت رسید.

هند با ۸ روزنامه‌نگار کشته شده، یکی از بی سابقه‌ترین موج‌های خشونت علیه روزنامه‌نگاران را به ثبت رساند. باند‌های مافیایی، گروه‌های سیاسی مخالف و پلیس عاملان اصلی قتل‌ها هستند.

فلپین، نیز با ۸ روزنامه‌نگار کشته شده به شکل واحد و از سوی افراد «ناشناس» سوار بر موتور رکوردی دیگر از قتل روزنامه‌نگار در این کشور بدست آورد. روزنامه‌نگاران کشته شده در **سومالی** قربانی اسلام‌گرایان گروه الشباب هستند. کشتار عامدانه روزنامه‌نگاران جو رعب و وحشت، خفقان اوری را در میان جامعه رسانه‌ای به وجود آورده است. در **پاکستان** ۷ روزنامه‌نگار کشته شده جان خود را برای اطلاع رسانی به شهروندان کشورشان از دست دادند. با آنکه بیشترین خشونت‌ها علیه روزنامه‌نگاران در مناطق قبائلی و بلوچستان انجام می‌گیرد، اما کشتار روزنامه‌نگاران تنها در انحصار افراط‌گرایان این دو منطقه نیست. دو روزنامه‌نگار کشته شده در کراچی این شهر را به یکی از خطرناک‌ترین شهرهای پاکستان بدل کرده است. مقامات فاسد محلی، پلیس و در اصل مصونیت از مجازات آزادی اطلاع رسانی در این کشور را به خطر انداخته است.

پنج زندان بزرگ جهان برای روزنامه‌نگاران

چین به شکل رسمی صد فعال رسانه‌ای را در بند کرده است. ۳۰ روزنامه‌نگار و ۷۰ وب‌نگار زندانی و این به جز ربوده‌شدگان و یا بازداشتی‌های بی نام و نشان در «زندان سیاه» است. سیاست سرکوب در چین برای مهار اطلاعات و اطلاع رسانی هر روز تشدید می‌شود.

برای ۲۸ روزنامه‌نگار در زندان، اریتره جهنمی است. بازده تن از آن‌ها که در سال ۲۰۰۱ بازداشت شده‌اند تا امروز در برابر دادگاه قرار نگرفته‌اند. بزرگترین زندان آفریقا برای روزنامه‌نگاران، یکی از آخرین دیکتاتورهای اقتدارگرا در جهان است. روزنامه‌نگاران در سلول‌های انفرادی زیر زمینی نگاهداری می‌شوند با بدرفتاری و یا در فراموشی می‌میرند. تا کنون دست کم هفت روزنامه‌نگار در بازداشت مخفی یا خودکشی کرده‌اند و یا به علت بیماری فوت کرده‌اند.

در **ترکیه** سرزمین روزنامه‌نگاران نابردار از اصل برائت، دست کم ۲۷ روزنامه‌نگار و ۲ همکار رسانه‌ای زندانی هستند. اصلاح قانون و آغاز مذاکره با شورش‌گران کرد، تا امروز بانی تغییر زیادی نبوده‌اند. ترکیه با وجود نهادهای دمکراتیک و رسانه‌های کثرت‌گرا در عین حال با اقدام‌ها

قضایی امنیتی که گاه به توهم توطئه تکیه می‌کند، یکی از زندان‌های بزرگ جهان است. این تناقض آزادی اطلاع رسانی را در این کشور با خطر جدی رودرو کرده است.

ایران ۲۰ روزنامه‌نگار و ۵۱ وب‌نگار زندانی در تاریخ ۲۵ خرداد حسن روحانی نامزد محافظه‌کار میانه‌رو با وعده تغییرات جدی در کشور، با بیش از ۵۱ درصد آرا در دور اول انتخابات به ریاست جمهوری ایران برگزیده شد. با وجود وعده‌گشایش و آزادی تعدادی از زندانیان سیاسی، از جمله چند روزنامه‌نگار، اما اکثریت روزنامه‌نگاران و وب‌نگاران زندانی که پس از انتخابات پر مناقشه ۱۲ خرداد ۱۳۸۸، و در پی اعتراضات مردمی بازداشت شده بودند، همچنان در زندان بسر می‌برند. از آغاز سال میلادی ۲۰۱۳، ۷۶ فعال رسانه‌ای در ایران بازداشت شده‌اند، که ۴۲ مورد پس از انتخابات خرداد ماه امسال شمارش شده است. در این مدت ۱۷ فعال رسانه‌ای به حبس‌هایی از یک تا نه سال محکوم شده‌اند. ۱۲ رسانه توقیف یا مجبور به توقف انتشار خود شده‌اند. رفتار غیر انسانی با زندانیان عقیدتی در زندان‌ها همچنان ادامه دارد. بسیاری از این زندانیان در حالی که به شدت بیمار و در وضعیت خطرناکی بسر می‌برند، همچنان از حق درمان محروم هستند.

سوریه با بیست روزنامه‌نگار زندانی پنجمین زندان بزرگ جهان برای روزنامه‌نگاران است. اگر آهنگ بازداشت از سوی ماموران امنیتی رژیم کند شده است، اما ده‌ها فعال رسانه‌ای همچنان در زندانهای نظام در بندند. بخشی از روزنامه‌نگاران ربوده شده نیز زندانی گروه‌های مخالف و به ویژه جهادپست‌های اسلام‌گرا هستند.

documentos descargar
(JPEG - 189.8 kb) , •
